

Tennisfélagið „aflaði fjár en ekki frama“ og rann saman við ÍR

Þótt heimildir séu um einhverja fyrri iðkan er regluleg tennisíðkun talin hafa byrjað í Reykjavík um og upp úr 1920. Er þá miðað við starfsemi hóps sem nefndi sig Tennisfélag Reykjavíkur. Félagið var stofnað 2. júní 1920 í kennslustofu Stýrimannaskólans og voru viðstaddir 40 karlar og konur. Í forystu Tennisfélagsins voru m.a. menn sem virkir voru í stjórn og félagsstarfi hjá ÍR á sama tíma, svo sem Ólafur Sveinsson prentari, Þorsteinn Scheving Thorsteinsson apótekari og Niels P. Dungal læknir.

Fyrst voru tennisleikirnir háðir á barnaleikvöllinum við Grettisgötu, en félagið fékk hann til afnota á þeim tíma sem börnin voru þar ekki, bæði kvölds og morgna. Það hafði líka til afnota leikvöll á Héðinshöfða, við heimili Matthíasar Einarssonar læknis, á fyrstu starfsdögum sínum. Ennfremur notaði það völl við Stýrimannaskólann og seinna grasvöll á túni L.H. Müllers við

Stýrimannastíg. Voru æfingar á þessum stöðum þar til ÍR byggði tennisvelli sína á Íþróttavellinum. Áformaði TR að sækja um leyfi til bæjarstjórnarinnar að fá að gera tennisvöll á melunum fyrir sunnan hús Péturs Ólafssonar konsúls, en það mál virðist aldrei hafa náð fram að ganga.

Innan ÍR virtist lítill áhugi framan af því að sinna þessari íþrótt mikið. Aðrar íþróttir seiddu unglíngana til sín. En svo kom að því að ÍR stofnaði tenniseild innan félagsins og lét gera tvo velli fyrir tennisleika á Íþróttavellinum. Við það fjölgaði þeim sem lærðu að leika tennis. Leystist Tennisfélag Reykjavíkur upp um svipað leyti, enda voru meðlimir þess flestir í ÍR. Sáú þeir ekki lengur ástæðu til að halda við gamla félaginu úr því að ÍR hafði látið gera völl á hentugum stað handa félagsmönnum sínum. Hafði það hvort eð er verið frekar líflítið um tveggja ára skeið og í bréfi til

Íþróttasambands Íslands (ÍSí) sagði að litlar horfur hefðu verið á að hægt hefði verið að endurlífga félagið. Hafi TR því árið 1926, föstudaginn fyrir konungskomu, verið leyst upp með samþykki allra lögmætra félaga og eignir félagsins afhentar ÍR með sérstökum samningi.

ÍSí gerði í framhaldi af því tilkall til eigna Tennisfélagsins en í lögum TR var kveðið á um að þær skyldu afhentar sambandinu til arfs og eignar ef ekkert félag væri starfandi sem iðkaði tennis. TR-menn, sem voru hvort eð er allir í ÍR nema einn, tálkuðu það sem heimild til að afhenda ÍR eignirnar. Því tók ÍSí og urðu ekki frekari eftirmál, enda lýstu fimm forsvarsmenn Tennisfélagsins, Þorsteinn Scheving Thorsteinsson, Magnús Jochumsson, Sigríður Zoëga, Soffía Haralz og Egill Árnason, sig ánægða með inngönguna í ÍR í bréfi til ÍSí og sögðust í því „leyfa sér að samgledjast ÍSí að „losna við þennan vandræðagrip, sem T.R. því miður hefir verið““.

Tennisdeild ÍR varð formlega til á stjórnarfundum ÍR fimmtudaginn 24. júní 1926, að því er ráðið verður af gerðarabókum félagsins. Þó virðist sem félagið hafi byrjað fyrir á árinu að sinna íþróttinni og efnt til tennisæfinga því svo segir í Morgunblaðinu 13. júní 1926: „Eins og getið var um hér í blaðinu fyrir nokkru, hefir ÍR stofnað tennisdeild innan sinna vébanda. Hér var einu sinni á árunum Tennisfélag, sem aflaði sér fjár en ekki frama.“

Á aðalfundi félagsins, 23. október 1926, gaf Haraldur Johannessen, formaður ÍR, skýrslu um tildrög tennisdeildarinnar. Sagði hann að um 50 nýir félagar hefðu gengið í félagið um leið og tennisdeildin var stofnuð og flest hefðu spilað um sumarið 70 manns. Í Félagsblaði ÍR frá í mars 1927 segir að Haraldur hafi haft á hendi alla framkvæmd varðandi stofnun tennisdeildar ÍR, enda hafi hann verið mjög áhugasamur tennismaður sjálfur. Þar segir einnig að tennis sé viðurkenndur besti alhliða knattleikur fyrir alla, bæði yngri og eldri, og væru þeir sem leikinn þekktu og iðkuðu ÍR þakklátir fyrir að hafa tekið upp hið fallna merki TR. Önnur félög fetuðu þegar í fótspor ÍR og var yfirleitt mjög mikill tennisáhugi í bæjarmönnum sumarið 1926.

Þegar tennisfélagið var leyst upp mætti allt eins segja að það hafi sameinast ÍR því formaður þess, Þorsteinn Sch. Thorsteinsson apótekari, afhenti ÍR sjóði þess, leyfi og áhöld og alla þá félaga sem fylgja vildu yfir í hina nýstofnuðu tennisdeild ÍR. Í sjóðnum voru 2.269,03 krónur. Var hann afhentur með því skilyrði að þeir félagar TR, sem þess óskuðu, gætu gengið í ÍR án þess að greiða inntökugjald. Einnig að kr. 2.000 af áðurnefndri upphæð væru settar á vöxtu og ekki hreyfðar fyrir en ÍR byggði fimleikahús og yrði það þá þannig útbúið, að leika mætti tennis í því. Nokkuð af þessu fé hafði Tennisfélaginu áskotnast er það sýndi skopleik opinberlega 5. og

7. mars 1922 til ágóða fyrir byggingu tennisvallar sem félagið áformaði að reisa við bæinn.

Þorsteinn Scheving og frú gáfu fyrstu tennisbikarana

Þorsteinn Scheving Thorsteinsson lyfsali átti drjúgan þátt í að glæða tennisíþróttina í bænum. Sýndi hann henni bæði mikinn áhuga og velvild. Í 20 ára afmæli ÍR 1927 afhentu Þorsteinn og frú Bergþóra félaginu tvo silfurbikara sem keppt skyldi um. Voru þeir notaðir á meistaramótunum, annar í einmenningskeppni karla og hinn í tvíliðaleik karla. Gáfu þau hjónin og öll tennisverðlaun sem keppt var um á Íslandsmótinu 1933 að undanskildum Simon-bikarnum. Voru það silfurskálar smíðaðar á smíðastofu Árna B. Björnssonar.

Á Tennismóti Íslands var keppt í einmenningskeppni karla um bikar er frú Bergþóra gaf.

Bæjarstjórn Reykjavíkur lét gera tvo tennisvelli innan girðingar Íþróttavallarins vorið 1926 og afhenti ÍR þá til umráða. Félagið lauk framkvæmdum við þá með því að girða þá tveggja metra hárrí vörnsgirðingu. Vellirnir voru teknir til afnota seint í júlí 1926 og var þá þegar þátttaka í tennis mjög mikil. Fyrst voru vellirnir sandorpnr. Snemma bar á því að þeir yrðu holóttir og slæmt að spila á þeim og viðhald mikið og dýrt. Því afréð stjórn ÍR vorið 1929 að byggja nýja velli á sama stað. Var það þá gert og þeir malbikaðir með svokölluðu

„spatram“-lagi. Þeir kostuðu nokkuð á fjórða þúsund króna og voru sumarið 1931 langbestu tennisvellir á landinu. Sagðir vera eins vandaðir og tennisvellir gerðust bestir í útlöndum.

ÍR-vellirnir í notkun frá morgni til kvölds

Bygging ÍR-vallanna margborgaði sig því nýting þeirra varð betri. Voru báðir í stöðugri notkun frá klukkan sjö á morgnana til klukkan tíu á kvöldin á hverjum degi. Nýju vellirnir urðu til þess að fjölga tennisspilurum í bænum. Hópuðust allir bestu spilararnir í ÍR. Enda var það svo að ÍR-ingar unnu alla tennisbikara sem keppt var um á bernskuárum íþróttarinnar, bæði fyrir karla og konur.

Í Aldarfjórðungsriti ÍR segir Magnús Andrússon, einn þriggja bestu tennisleikara ÍR, að mikill áhugi hafi myndast í kringum Íslandsmótin sem þá höfðu verið haldin í nokkur ár. Íþróttin væri þó enn á byrjunarstigi og skilyrðin hafi ekki verið góð. Vellirnir undir berum himni og því ekki hægt að leika tennis á þeim nema á sumrum. Og þá aðeins þurrviðrisdaga. Æfingar íslensku tennisleikaranna urðu því slitróttar í óstöðugri veðráttu. Magnús sagði að ráða mætti bót á þessu með því að reisa tennisskýli þar sem æft væri bæði sumar og vetur. Með slíku húsi mætti vænta að Íslendingar eignuðust tennisleikara er stæði hinum snjöllustu útlendingum ekki að baki. Draumur tennisleikaranna um skýli rættist þó ekki fyrir en um 60 árum seinna.

Reyndar fór það svo að aðstæður háðu íþróttinni alla tíð. Því varð hún lítið annað en sumargaman flestallra sem hana iðkuðu. Tíðarfarið og ástand vallanna réð alfarið gangi mála og erfitt ef ekki útilokað var að leika í vætu. Vætusumur settu því strík í reikninginn og íþróttin náði sér aldrei verulega á strík. Þá nýttist plássíð í íþróttahúsunum verr í tennis en til dæmis badminton. Í stórum sal með einum tennisvelli gátu mest leikið fjórir í einu en á sama gólfleti voru ef til vill sex badmintonvellir er rúmuðu 24 iðkendur. Var það meðal annars ástæðan fyrir því að tennismenn urðu að hætta að leika í íþróttahúsinu í Hálogalandi. Var þá fokið í flest skjól.

Seinna stríðið stuðlaði að dauða tennisíþróttarinnar – í bili

Seinna stríðið átti sinn þátt í því að tennis lagðist niður hér á landi. Þegar Englendingar komu með heri sína hingað í maí 1940 lögðu þeir undir sig alla íþróttasali þar sem hugsanlegt var að leika tennis. Auk þess settu þeir upp búðir við suðurenda Melavallarins og tennisleikararnir máttu ekki fara í gegnum þær. Áður en Bretinn kom fóru allir knattspyrnuleikir fram á Melavellinum. Þar sem tennismenn höfðu ekki efni á að hafa sérstakan dyravörð hjá sér urðu þeir að labba í gegnum sömu dyr og knattspyrnuáhorfendur. Þurftu fyrir vikið oftast en ekki að borga fyrir að fara þar inn. Jafnvel þótt þeir væru alls ekki að fara að horfa á knattspyrnuleikinn heldur bara að æfa sig í tennis.

Tennisíþróttin átti ekki sama uppgangi að fagna eftir stríð og margar aðrar greinar. Íslendingar fóru þá að taka reglulega þátt í alþjóðlegri keppni, meðal annars í frjálsíþróttum, sundi og knattspyrnu og náðu til að mynda góðum árangri bæði á Evrópumeistaramótum og Ólympíuleikum. Því urðu aðrar íþróttagreinar vinsælli en tennisíþróttin. Margar ástæður urðu því til þess að smám saman dvínaði tennisáhuginn. Að loknu Íslandsmótinu 1940 lá það niðri í rúma fjóra áratugi eða þar til íþróttafélög tóku tennis aftur upp og ástundun varð almenn á ný.

Dani sigrar á fyrsta meistaramótinu

ÍR stóð fyrir Íslandsmótunum í tennis, að minnsta kosti fyrsta áratuginn, og hafði allan veg og vanda af keppninni. Lét félagið til hennar bikara þá sem Þorsteinn Scheving Thorsteinsson lyfsali og frú Bergþóra kona hans gáfu á 20 ára afmæli félagsins 1927; árið sem eftir var til fyrsta Íslandsmótsins.

Fyrsta Íslandsmeistaramótið var háð á tennisvöllum ÍR laugardaginn 10. september 1927 og var einungis keppt í einmenningskeppni karla. Keppendur voru alls átta; sjö frá ÍR og einn frá KR. Tveir Danir búsettir hér á landi kepptu á mótinu en þeir voru gjaldgengir vegna sambands okkar við Danmörku. Fyrst kepptu Carlo Jensen og Jón Björnsson og lauk leiknum með 6–0- og 6–1- sigri Jensens. Hallgrímur Fr. Hallgrímsson vann því næst Pál

Jónsson 6–0 og 6–0 og í þriðja leik hafði Guðlaugur Guðmundsson betur gegn Guido Bernhöft, 6–4 og 6–2.

Um engan þessara kappleikja var verulega tvísýnt, svo sem tölurnar sýna. Sigurvegararnir voru hinum sigruðu svo miklu fremri að leikurinn varð strax ójafn. Síðasti leikurinn í fyrstu umferð var á milli Niels P. Dungals og Strøjbergs. Var það allra álit að viðureign þeirra væri sú besta á mótinu. Þeir hefðu sýnt mesta leikni og fjölbreytilegast spil. Dungal hefði þó leikið oft heldur djarft og tapað oft við það. Vann hann annað sett og fyrstu leikina í því þriðja. Þótti hann sýna þar afburðaleik sem í öðru setti. Varð hann hins vegar of viss um sigur sinn, segir Morgunblaðið, svo Strøjberg tókst að jafna. Lét hinn danski mótherji Dunglas ekki hlut sinn eftir það og vann næstu leiki með harðri sókn. Hrósaði Strøjberg sigri í viðureigninni við Dungal eftir langan og harðan leik.

Dungal þreytti Danann

Meðan á viðureign Strøjbergs og Dungals stóð safnaðist suður á völlum inn fjöldi áhorfenda. Í undanúrslitum mættust fyrst Jensen og Hallgrímur og síðan Strøjberg og Guðlaugur Guðmundsson. Rimma Hallgríms og Jensens var hörð. Hallgrímur sýndi ágætan leik, var fremri í byrjun en þó ekki jafnoki Jensens. Seig sá danski fram úr er á báða leiki leið og vann 6–3 og 6–4. Í hinni viðureigninni vann Strøjberg síðan Guðlaug 6–2 og 7–5

en leikur þeirra var ekki eins áhrifamikill og mátt hefði verða. Skemmdi Guðlaugur fyrir sér með of djörfum leik. „Ef hann vildi gæta þess að leika með meiri varúð og íhugun verður hann sjálfsagt einn af þeim bestu á komandi tennismótum,“ sagði í umfjöllun Morgunblaðsins um mótið.

Eftir klukkustundar hvíld hófst svo úrslitaleikurinn milli Jensens og Strøjbergs en honum lauk svo að Jensen vann glæsilegan sigur með 6–4, 6–1 og 6–2. Orsök þess að sigurinn varð svo mikill er einkum sú að Strøjberg hafði átt örðugra í byrjunarleikjunum en Jensen. Hafði hann spilað 66 lotur áður en til lokakappleiksins kom. En þótt Strøjberg væri auðsjáanlega orðinn þreyttur – aðallega af viðureigninni við Niels P. Dungal, sást þó ágætur leikur í úrslitaviðureigninni, einkum þó hjá Jensen. Var hann þakkaður með háværri hvatningu áhorfenda sem fylgjað hafði mikið meðan á úrslitaleikjunum stóð. Skemmtu þeir sér vel og klöppuðu keppendum óspart lof í lófa.

Eftir leikina afhenti formaður ÍR, Jón Kaldal, sigurvegaranum með stuttri ræðu hinn fagra farandbikar ásamt minnispeningi. Hrópuðu að lokum allir viðstaddir ferfalt húrra fyrir Jensen sigurvegara.

Ekki varð af tenniskeppni fyrir konur í þetta sinn vegna ónógrar þátttöku. Varð að bíða til ársins 1929 að hægt yrði að efna til Íslandsmeistarakeppni kvenna.

Bræðurnir frá Ási meistarar

Gísli Sigurbjörnsson úr Ási vann tennismótið 1928, þá sem Víkingur en eftir það keppti hann fyrir ÍR. Hann vann Hallgrím F. Hallgrímsson ÍR í úrslitaleik eftir mjög skæða keppni þeirra í millum. Gísli var bróðir Friðriks sem átti eftir að verða sigursælasti tennisleikari landsins. Kjartan Hjaltsted ÍR varð meistari 1929 og 1930. Þá tók Friðrik Sigurbjörnsson við, vann 1931 og síðan mörg ár í röð.

Nýr meistari var krýndur á þriðja Íslandsmótinu, 1929, en úrslitaleikurinn í einstaklingskeppni fór fram 26. ágúst milli ÍR-inganna Kjartans Hjaltsteds og Friðriks Sigurbjörnssonar. Hafði Kjartan tvo vinninga en Friðrik þrjá áður en leikur þeirra hófst. Fór svo að Kjartan vann með þremur „settum“ gegn engu og hlaut þar með meistaratignina.

Tvíliðaleikur, þar sem spila tveir og tveir hvorir á móti öðrum, fór ekki fram á tveimur fyrstu mótunum. Virðist meistar mótið 1929 jafnframt hafa verið fyrsta „double“-tennismót, eins og það var nefnt í samtímanum, er háð hefur verið. Svo sem Íslandsmótin fyrr og síðar fór það fram á tennisvöllum ÍR og var háð sunnudaginn 18. ágúst. Keppt var um nýjan bikar, gefinn ÍR af Þorsteini Scheving. Þátttakendur voru átta, allir úr ÍR, og skiptust í þessi lið: Kjartan Hjaltsted og Sigurður Sigurðsson, Helgi Eiríksson og Hallgrímur F. Hallgrímsson, Magnús Andrésen og Friðrik Sigurbjörnsson, Sveinbjörn

Árnason og Margeir Sigurjónsson. Hlutskarpastir urðu Hallgrímur og Helgi sem báru sigurorð af Magnúsi og Friðriki í úrslitaleiknum.

Konur með á þriðja ári og Klara fyrsta tennisdrottningin

Það var ekki fyrr en í þriðju tilraun að það tókst að fá konur til keppni á Íslandsmótinu. Kvennakeppnin, einmenningskeppni, fór fram 1. september 1929. Fyrsti kvennismeistari Íslands varð ungfrú Klara Helgadóttir ÍR. Vann hún til varðveislu farandbikar sem enginn annar en Þorsteinn Sch. Thorsteinsson gaf. Klara varði titilinn árið eftir og vann þá Thorsteinssonbikarinn öðru sinni. Fór kvennakeppnin fram 14. september það ár.

Friðrik Sigurbjörnsson ÍR vann sinn fyrsta tennismeistaratitil af mörgum á alþingishátíðarárinu. Þó ekki í einmenningskeppninni, þar hafði Kjartan Hjaltsted úr ÍR betur annað árið í röð. Friðrik varð því að bíða enn um sinn eftir einstaklingssigri en þegar upp var staðið varð enginn hlutskarpari en hann á Íslandsmótinu. Hann vann sinn fyrsta titil í tvímenningskeppninni sem fram fór á tennisvöllum ÍR þriðjudaginn 23. september 1930. Þar urðu þeir Magnús Andrésen hlutskarpastir. Léku til úrslita við meistarara fyrsta árs, þá Hallgrím Hallgrímsson og Helga Eiríksson, einnig úr ÍR.

Þátttaka í tennis var með besta móti sumarið 1931, enda hagstætt veður og vellir félagsins því notaðir óspart.

Hermt var að ÍR ætti þegar hér var komið sögu svo góða velli að hægt væri að æfa á þeim svo að segja allt árið. Félaginu hafði staðið til boða árið áður að auka við aðstöðu sína á íþróttavellinum er Víkingur bauð félaginu til kaups tennisvöll sinn. Víkingar töldu sig af ýmsum ástæðum ekki geta starfrækt hann lengur og buðu hann til kaups. ÍR taldi sig hafa nóg með að starfrækja velli sína tvo og hafnaði því boðinu.

Ensk stúlka úr ÍR spilar til úrslita

Tennismótin fóru fram í september og október eins og árin á undan. Á Íslandsmótinu í einmenningi voru þátttakendur sex frá ÍR og fjórir frá KR. Tveir ÍR-ingar léku á ný til úrslita, Friðrik Sigurbjörnsson og Kjartan Hjaltsted, meistarar þriggja næstu ára á undan. Ekki náði Kjartan þrennu því Friðrik hafði betur og varð meistari. Fékk nafn sitt letrað á bikarinn í fyrsta sinn en ekki síðasta því hann átti eftir að vinna mótið mörg ár í röð.

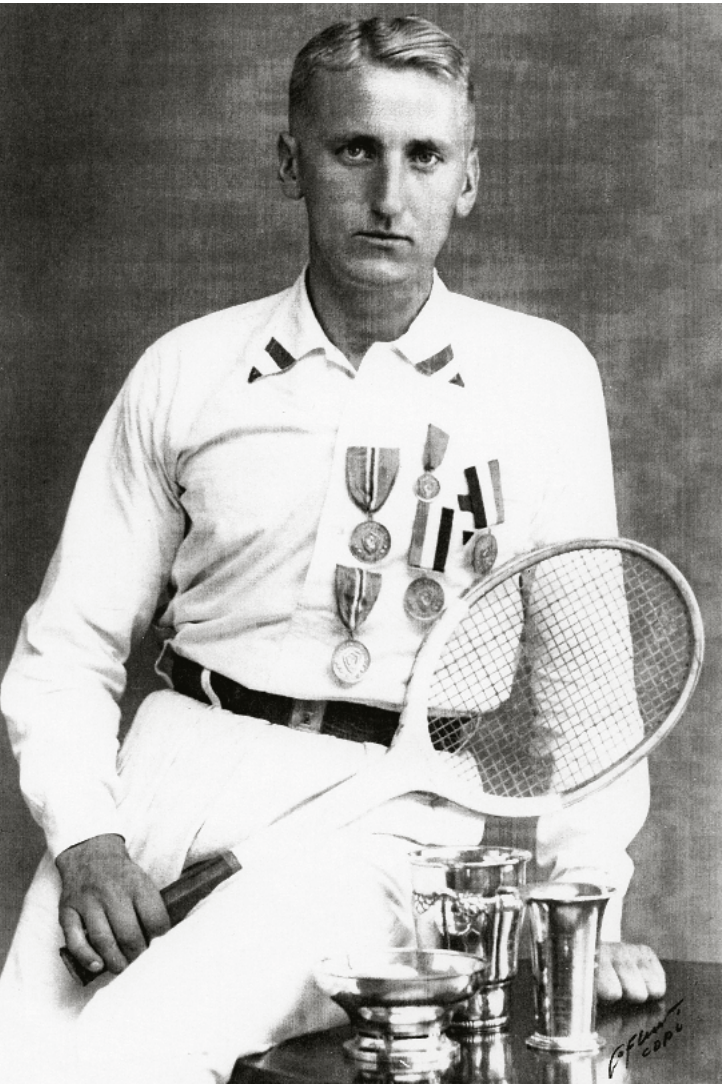
Fyrsta meistarakeppni ársins var reyndar tvímenningskeppni karla um bikar sem gefinn var af frú Bergþóru Sch. Thorsteinsson. Tíu sveitir mættu, þar af átta frá ÍR og tvær frá KR. Svo fór að tvö ÍR-lið léku til úrslita. Magnús Andrésen og Friðrik Sigurbjörnsson, sem spiluðu saman, unnu mótið eins og árið áður. Önnur verðlaun fengu Kjartan Hjaltsted og Gísli Sigurbjörnsson, bróðir Friðriks, sem nú var genginn til liðs við ÍR frá Víkingi.

Að lokum fór fram einmenningsmeistaramót kvenna. Þátttakendur voru fjórir, allir úr ÍR. Þessu móti lauk svo að tennisdrottning varð Ágústa Pétursdóttir og önnur verðlaun hlaut Mabel Goodall, ensk stúlka. Klara Helgadóttir, drottning tveggja undanfarinna ára, varð þriðja í röðinni og Anna Claessen sú fjórða.

Friðrik og Ágústa fyrstu meistararnir í tvenndarkeppni

Meistaramótin 1932 hófust með tvímenningskeppni laugardaginn 20. ágúst. Fjögur lið kepptu, tvö frá ÍR og tvö frá KR. Lauk mótinu þannig að hlutskarpastir urðu Magnús Andrésen og Friðrik Sigurbjörnsson úr ÍR. Var það í þriðja sinn í röð sem þeir vinna mót þetta. Næstir voru Sigurður Sigurðsson og Bergþór Jóhannsson KR. Tvenndarkeppni – þar sem tveir leikmenn, hvor af sínu kyni spiluðu saman – fór fram í fyrsta sinn á þessu ári. Hún var háð 24. ágúst og lauk því móti þannig að fyrst urðu Ágústa Pétursdóttir og Friðrik Sigurbjörnsson úr ÍR og næst þeim að vinningum urðu Ásta Benjamínsdóttir og Sigurður Sigurðsson KR.

Ensk stúlka úr ÍR, Mabel Goodall, varð Íslandsmeistari kvenna 1932. Bar hún sigurorð af stöllu sinni úr ÍR, Ágústu Pétursdóttur. Þær léku einnig til úrslita árið áður og hafði Ágústa þá betur. Friðrik Sigurbjörnsson hampaði titli karla annað árið í röð, eftir úrslitaleik. Eins og árið áður lék hann til úrslita við Kjartan Hjaltsted, féлага sinn úr ÍR. Sextán karlar tóku þátt í meistarara-

Friðrik Sigurbjörnsson, einn af upphafsmönnum tennisíþróttarinnar á Íslandi. ÍR-ingar byrjuðu með tennis hér í Reykjavík og byggðu þrjá fyrstu vellina, vestur á Melum.

mótinu en vegna slæmrar tíðar stóð það í hálfan mánuð. Með sigrinum hafði Friðrik fullt hús sigra, vann öll tennismót ársins í karlaflokki, eða fjögur.

Eins og sumarið 1931 var gott til tennisíðkunar þá var tíðarfarið tveimur árum seinna einkar óhagstætt fyrir tennisíðkendur. Afar votviðrasamt var þar af leiðandi fátt um góðviðrisdaga

til æfinga. En því betur voru þeir fáu dagar notaðir af þeim er tennisáhuga höfðu. Voru allir vellirnir uppteknir frá morgni til kvölds þegar veður leyfði og oft á tíðum fengu færri að komast að en vildu. Sérstaklega voru æfingarnar vel sóttar á ÍR-völlunum, segir í Morgunblaðinu á þessum tíma. Er það eftirtektarvert að ÍR-ingar fóru ávallt með sigur af hólmi í þeim tennismótum þar sem frjáls þátttaka var, að undanteknum tveimur kventennismótum sem stúlkur úr KR unnu. Þrátt fyrir ótíðina var þátttaka í tennismótum aldrei jafnmikil og haustið 1933, að sögn Morgunblaðsins, en Tennismót Íslands hófst um miðjan september með tvíliðaleik karla.

Þriggja stunda úrslitaleikur 1933

Friðrik Sigurbjörnsson hafði unnið einstaklingskeppnina tvö ár í röð, hlotið nafnbótina tennismeistari Íslands og bikar frú Bergþóru Scheving Thorsteinsson. Margir spáðu því að hann myndi bíða lægri hlut í þetta sinn. Þátttakendur voru 16, níu frá ÍR og sjö frá KR. Friðrik blés á alla spádóma og hélt velli þótt tept væri á stundum í undankeppninni.

Úrslitaleikurinn rann svo upp og varð, eins og á ÍR-mótinu, milli þeirra Magnúsar Andréssonar. Unun þótti á hann að horfa, hann var sagður hafa verið harður og barátta þeirra góð.

Stóð leikurinn yfir í þrjár klukkustundir og má af því sjá að hvorugur hefur látið hlut sinn fyrir en í fulla hnefana. Leikur

þeirra var með afbrigðum góður og jafn og varla hægt að gera upp á milli þeirra þó svo færi að lokum að Friðrik ynni. Þeir Friðrik og Magnús þóttu leika best af öllum á tennismótunum í sumar og var því réttlátt að þeir kepptu til úrslita. Var Friðrik fyllilega vel að bikarnum kominn því hann var ennþá jafnvissasti tennisleikarinn.

Franskur konsúll þakkaði fyrir sig með því að gefa ÍR fagran bikar

Á innanfélagsmóti ÍR, sem fram fór næst á eftir tvenndarmeistaramótinu, háðu þeir félagar einnig úrslitaleik um Simon-bikarinn og hafði Kjartan þá betur. Bikarinn gaf Henry Simon í Montreal til keppinnar. Simon var fyrrverandi ræðismaður Frakka hér á landi og félagi í ÍR. Vildi hann með hinum fagra bikar þakka félaginu fyrir velvilja sem hann hlaut innan veggja þess. Bikarinn færði Björn Björnsson, bakameistari, félaginu frá Simon. Bauð Björn stjórn ÍR og tennisnefnd til kaffidrykkju á Hótel Íslandi af því tilefni. Var gjöf hins fyrrverandi ræðismanns Frakka hér á landi þökkuð og hún sögð verða til eflingar tennisíþróttinni. Jafnframt var ritað að það væri félaginu sannur heiður að hafa nafn þessa manns á félagaskrá sinni.

Þetta var í fimmta skipti sem keppt var um bikarinn. Kjartan Hjaltsted vann hann fyrstu tvö árin, 1929 og 1930. Magnús Andrésson varð hlutskarpastur fjögurra ÍR-inga sem tókust á um hann á innanfélagsmóti 1931. Það

voru þeir Kjartan Hjaltsted, Helgi Eiríksson og Friðrik Sigurbjörnsson auk Magnúsar. Eftir harða baráttu léku Magnús og Friðrik til úrslita og því ljóst að nýtt nafn yrði grafið á bikarinn. Fór Magnús með sigur af hólmi í úrslitaleiknum og Friðrik lenti í öðru sæti. Friðriki tókst hins vegar loks að vinna nafnbótina tennismeistari ÍR árið eftir, 1932, og hljóta Simon-bikarinn eftirsótt, eftir úrslitaleik við Kjartan.

Ávallt var baráttan hörðust milli Kjartans, Magnúsar og Friðriks og svo varð enn 1933. Eftir að þeir höfðu sigrað sinn keppinautinn hver áttu þeir þrjár eftir að heyja lokaleikina. Leikur Magnúsar og Friðriks fór þannig að Magnús vann eftir erfiðan og drengilegan leik af beggja hálfu. Hvor um sig unnu þeir svo Kjartan sem ekki naut sín fyllilega í þetta sinn. Magnús Andrésson hlaut því bikarinn og nafnbótina tennismeistari ÍR 1933.

Lágu óvænt fyrir KR-ingum

Tvímenningsmeistaramótið hófst í lok ágústmánaðar. Þátttakendur voru frá ÍR og KR, fjögur lið frá hvoru félagi. Meistarar þriggja síðastliðinna ára, Magnús Andrésson og Friðrik Sigurbjörnsson, báðir úr ÍR, voru almennt álitnir vissir með sigurinn, einnig í þetta sinn. Svo fór eigi. Í fyrstu umferð léku þeir við þá Sigurð Sigurðsson og Bergþór Þorvaldsson úr KR og töpuðu. Leikur KR-inganna var ágætur, báðir nutu sín fyllilega, þó sérstaklega Sigurður, sem aldrei

hafði verið eins vel fyrirallaður því hann missti næstum engan bolta og lék afbragðsvel. Friðrik og Magnús léku hins vegar óvenjuilla, hik og klaufaleg varfærni einkenndi leik þeirra. Kom það áhorfendum á óvart því á æfingum síðustu vikur fyrir mót höfðu engir staðið í þeim. Með þessum ósigri voru meistararnir úr leik, eins og venja var til á tenniskappleikjum við fyrsta ósigur þátttakenda. Úrslitin stóðu á milli þeirra Kjartans Hjaltsted og Kristjáns Garðarssonar frá ÍR og Sigurðar og Bergþórs úr KR. ÍR-ingarnir héldu uppi heiðri félagsins og unnu leikinn, enda léku KR-ingarnir ekki líkt því eins vel og gegn Magnúsi og Friðriki.

Friðrik Sigurbjörnsson fór ekki tómhentur frá liðakeppni þetta árið því þau María Magnúsdóttir urðu hlutskörpust í tvenndarkeppni eftir harða baráttu við Ástu Benjamínsson og Bergþór Þorvaldsson KR. Tólf lið kepptu, sex frá hvoru félagi, KR og ÍR. Mótið þótti skemmtilegt en mikið bar þó á samæfingarleysi keppenda. Úrslitaleikurinn var langsamlega besti leikurinn.

Kvennamótinu tókst ekki að ljúka fyrr en komið var nokkuð fram í október vegna ótíðar. Bið eftir góðviðrisdegi fyrir sjálfan úrslitaleikinn reyndist nokkuð löng. Meistari varð Ásta Benjamínsdóttir KR en önnur varð María Magnúsdóttir ÍR. Tvímenningsmót kvenna unnu ÍR-systurnar María og Bergljót Magnúsdætur

Sigurðssonar bankastjóra. Verðlaun öll á mótinu voru afhent á fundi sem ÍR efndi til á Hótel Borg í byrjun desember.

Friðrik Sigurbjörnsson og Magnús Andrésson voru í ham í tvímenningskeppninni 1934, en þá kepptu átta lið frá ÍR og fjögur frá KR. Hefndu þeir ófaranna frá því árið áður og unnu ríkjandi meistara og félaga sína úr ÍR, Kjartan Hjaltsted og Kristján Garðarsson, 6:3 og 6:4. Úrslitaleikurinn var fjörugur og allsnarpur og vel leikinn á köflum. Var þetta í fjórða sinn sem Friðrik og Magnús unnu tvímenningsbikarinn. Friðrik hrósaði svo sigri í einmenningskeppninni þriðja árið í röð.

Fyrsti verðlaunagripurinn sem vinnst til eignar í tennis

ÍR hlaut engan meistara í kvenna-keppni 1935, þeir titlar féllu KR í skaut. Sömu leiðis vann KR-sveit tvenndarkeppni eftir úrslitaleik við Laufeyju Einarsdóttur og Magnús Andrésson ÍR. Friðrik Sigurbjörnsson og Magnús Andrésson unnu tvíliðaleik karla fimmta sinni. Unnu þeir þar með bikar í þeim flokki til eignar. Var það í fyrsta sinni hér á landi sem verðlaunagripur í tennis eru unnir til eignar. Þar var um að ræða bikar sem Þorsteinn Scheving Thorsteinsson lyfsali hafði gefið í 20 ára afmæli ÍR. Til úrslita léku þeir við forna fjendur sína af tennisvelliinum, félaga sína úr ÍR, Kjartan Hjaltsted og Kristján Garðarsson.

Friðrik Sigurbjörnsson var handhafi einmenningsbikarsins, hafði unnið hann undanfarin fjögur ár. Hann vann einnig innanfélagsmót ÍR þetta sumar og var því vafalaust talinn besti tennisleikari landsins 1935. Tennisiðkendum hafði ekki fjölgað eins og við hefði mátt búast af undirtektum sem íþróttin hlaut fyrstu árin. Var það aðallega vöntun á nægilega mörgum og góðum völlum að kenna, svo og votviðrasömum sumrum sunnanlands. Var tíðarfarir sérstaklega óhagstætt fyrir tennisiðkendur í Reykjavík sumarið 1935. Þeir áhugasömustu notuðu þær fáu þurrkstundir sem komu til að æfa sig undir haustkeppnirnar.

Urðu að ljúka úrslitaleikjunum árið eftir vegna veðurs

Tennismótin fóru jafnan fram að hausti en að þessu sinni setti veður strík í reikninginn. Til stóð að einmenningskeppnin hæfist fyrstu helgina í október og einnig innanfélagsmót ÍR og KR. Tíu keppendur hugðust kljást um meistaratign í karlaflokki. Leikir voru margir harðir og snarpir en keppninni varð ekki lokið vegna óhagstæðs veðurs. Hætta varð keppni þegar fjórir voru eftir, komið fram í undanúrslit. Stóðu þá leikar þannig að þeir Bergþór Þorvaldsson og Friðrik Sigurbjörnsson höfðu unnið sitt settið hvor (6:4 og 2:6) í innbyrðis viðureign þeirra. Sama útkoma var hjá þeim Kjartani Hjaltsted og Magnúsi Andréssyni (6:4, 2:6) er leik þeirra var frestað. Ákveðið var að þessir fjórir skyldu keppa til úrslita að vori, 1936.

Ólíkt fyrri árum voraði vel 1936 og voru tennisvellir ÍR opnaðir í fínu standi fimmtudaginn 7. maí. Þeir voru standsettir um vorið og þóttu að því loknu þeir bestu í landinu. Friðrik Sigurbjörnsson var þar lengi dags því auk þess að æfa sjálfan sig veitti hann fyrir hönd ÍR byrjendum ókeyppis tilsögn alla daga, klukkan 11–12 að morgni og 8–9 að kvöldi.

Þráðurinn vegna meistara-keppninnar sem fresta varð haustið áður vegna veðurs var tekinn upp í júní. Þar skyldu ljúka viðureignum sínum þeir Friðrik og Bergþór Þorvaldsson KR annars vegar og ÍR-ingarnir Kjartan Hjaltsted og Magnús Andrésson hins vegar. Magnús hafði ekki hafið æfingar og mætti því ekki. Hinir þrír höfðu hins vegar æft af kappi um vorið og var því búist við skemmtilegum leikjum milli þeirra.

Friðrik heldur meistaranafnbót í tíu ár

Sú varð ekki raunin því Friðrik Sigurbjörnsson reyndist hafa umtalsverða yfirburði gegn báðum mótstöðumönnum sínum, fyrst Bergþóri og svo Kjartani. Hann vann fyrri viðureignina 6:2 og 6:1. Bergþór var þar með úr leik en Friðrik lék því næst til úrslita við Kjartan, meistaran frá 1929 og 1930. Lékk Friðrik aftur af miklu öryggi og vann 6:2, 6:1 og 6:1. Vann hann því meistaratignina frækilega. Og þar sem þetta var fimmti sigur hans í keppni einstaklinga í Íslandsmótinu í röð vann hann til eignar hinn fagra bikar, sem

Bergþóra Scheving Thorsteinsson gaf á sínum tíma til keppinnar.

Friðrik Sigurbjörnsson var nú á hátindi frægðar sinnar. Ekkert lát virtist ætla að verða á sigurgöngu hans á tennismóti Íslands. Reið hann feittum hesti frá mótinu 1937 eins og mörgum þeim fyrri, allt frá 1930. Varð hann nú meistari í sjötta sinn í einmenningsleik.

Seinka varð mótinu um viku vegna veðurs og hófst það á ÍR-völlunum 18. september. Veður var þurr en nokkuð hvasst er mótið hófst með tvímenningsleik og keppnin því daufari en við mátti búast. Friðrik Sigurbjörnsson og Skúli Sigurz höfðu sigur. Kjartan Hjaltsted, einn af bestu tennisleikurum bæjarins, tók ekki þátt í einstaklingsmótinu. Þar voru þátttakendur aðeins fjórir, þar af þrír frá ÍR. Friðrik hafði sigur, lagði Sigurð Sigurðsson bankaritara úr KR 6:1 og 6:3.

Þrátt fyrir mikinn áhuga á iðkun og keppni fór svo að tennismót Íslands féll niður bæði 1938 og 1939, aðallega vegna tíðarfars. Reyndar var hafin keppni seinna árið en vegna óhagstæðs veðurs tókst einungis að ljúka mótinu í einmenningskeppni kvenna. Þótt ekki væri keppt má segja að Friðrik Sigurbjörnsson hafi haldið nafnbótinni tennismeistari Íslands í tíu ár samfleytt með sigri sínum á Íslandsmótinu 1940. Sjaldgæft er að sami maður hafi verið Íslandsmeistari í sömu íþróttagreini í samfleytt tíu ár hér á landi. Sýnir þetta greinilega yfirburði Friðriks sem tenn-

isleikara. Hann lagði Magnús Davíðsson í úrslitaleik 6–0 og 6–1.

Síðasta meistaramótið 1940

Tvímenningskeppni karla unnu Friðrik og Lárus Pétursson ÍR en Friðrik varð svo sigurvegari í tvenndarkeppni – blönduðum tvímenningsleik á samtímamáli – ásamt Ástu Benjamínsson. Hún varð meistari í einmenningskeppni kvenna á þessu móti. Var það í sjöunda sem sinn hún hlaut þá nafnbót. Tíðarfar var slæmt sumarið 1940 og æfingaskilyrði erfið. Þrátt fyrir það var þátttaka í mótum mikil. Komu fram á sjónarsviðið margir nýir tennisleikarar sem þóttu eiga eftir að láta til sín taka í framtíðinni.

Af því varð þó aldrei því tennismót Íslands varð ekki frammar haldið. Mótið 1940 var hið síðasta uns íþróttin var endurvakin nær hálfri öld seinna. Reyndar hélt fólk áfram iðkun tennis en Íslandsmót var ekki haldið. Þannig stunduðu tugir manna æfingar í tennis innan vébanda ÍR bæði 1943 og 1944. Höfðu vellir þess verið endurnýjaðir og stækkaðir. Þessi tvö ár notaði ÍR vellina sjálft fyrir sína eigin félagsmenn en árið 1941 voru þeir leigðir TBR og nokkrum einstaklingum.

Friðrik Sigurbjörnsson gekk til liðs við TBR árið 1941 og hugðist keppa fyrir það félag í tennis en þar iðkaði hann badminton. Hafði hann verið meðal stofnenda TBR í desember 1938 ásamt fjölda tennisleikara úr ÍR og KR. Þeir stofnuðu félagið að

frumkvæði Jóns Jóhannessonar til að æfa badminton á vetrum. Keppti þetta fólk flest áfram fyrir sín félög í tennis, a.m.k. fyrstu árin. TBR var nokkurs konar dótturfélag ÍR fyrstu árin, eins og segja má að Fram hafi í öndverðu verið sem knattspyrnufélag. Félaginu stjórnuðu ÍR-ingar framan af, Jón var formaður þess fyrsta áratuginn en sat samtímis í stjórn ÍR. Þar átti hann sæti 1930–1940. Þá æfði það badminton í ÍR-húsinu mörg fyrstu árin og hafði brúk af tennisvöllum ÍR uns það byggði sína eigin.

„Nennti lítið að vinna en hékk á tennisvöllunum“

„Ég var aðeins tvítugur þegar ég varð Íslandsmeistari í fyrsta sinn og þá hafði ég leikið tennis í ein sjö ár. Ég var allan daginn á tennisvöllunum því ég nennti lítið að vinna og eyddi því öllum mínum tíma í tennis. Tennisvellirnir voru þá fjórir í Reykjavík. ÍR og KR áttu hvort um sig tvo velli við suðurenda gamla Melavallarins og voru allir fjórir vellirnir malbikaðir. Ég keppti fyrir ÍR á þessum árum en gekk síðan í TBR árið 1941, rétt um það leyti sem tennis var hér um bil að leggjast niður hér á landi. Akureyringar héldu þó lengur út.“

Þannig mælir Friðrik Sigurbjörnsson í samtali sem Morgunblaðið átti við hann sumarið 1985. Tilefnið var að annað Íslandsmótið eftir endurreisn hófst daginn eftir. Friðrik var spurður hvar hann hefði lært tennis.

„Ég hef verið um það bil 13 ára þegar ég kynntist tennis fyrst. Það var á túninu heima að Ási. Það voru nokkrir strákar sem settu upp net þar þegar vel viðraði og þarna spiluðum við talsvert mikið. Þetta var að vísu nokkuð erfitt því grasið hér á landi er ekki nógu þétt til þess að gott sé að leika á því tennis. En við vorum ekkert að víla það og setum upp net þar sem slétt tún voru. Við höfðum fína fólk þess tíma í tímum því það þótti talsvert fínt að leika tennis. Eins og ég sagði áðan nennti ég lítið að vinna og var í þessu allan daginn. Við kenndum talsvert svokölluðum „heldri mönnum“ hér í bæ, en veðráttan setti sinn svip á tennis hér eins og svo margt annað. Það er nefnilega erfitt að leika tennis þegar blautt er,“ svaraði Friðrik.

Burstaði danskan meistara

Íslensku tennisleikurunum gáfust fá tækifæri til að spreyta sig gegn erlendum keppendum. Það kom þó fyrir. „Ég man til dæmis eftir því að hér kom danskur maður sem kallaði sig Silkiborgarmeistara í tennis. Ég var kallaður til að leika við hann og það var greinilegt á honum að hann bjóst ekki við miklu af okkur. En ég átti þó ekki í erfiðleikum með hann, ég hreinlega burstaði hann.“

Einu sinni var ég fenginn til að keppa við atvinnumann frá Bandaríkjunum, Green að nafni. Hann var þá talinn sjötti besti tennisleikari þar í landi. Við lékum í gamla Hálogalandshúsinu, sem stundum var notað. Það er skemmst frá

Því að segja að hann vann mig nokkuð örugglega. Mér tókst þó að vinna af honum eitt „game“ af 12 sem leikin voru. Seinna sendi þessi maður mér úrklippu úr bandarísku tennisblaði þar sem greint var frá þessum leik okkar,“ segir Friðrik Sigurbjörnsson í samtalinu í Morgunblaðinu.

Þótt Íslandsmótin féllu niður og innanfélagsmót væru nær engin á fimmta áratugnum var tennisáhuginn ekki með öllu dauður í ÍR. Félagið gerði sitt til að reyna að halda hinni ágætu íþrótt gangandi. Ástundun var og umtalsverð fram yfir stríð þótt engin mót væru haldin. Vellir félagsins voru opnir hvert sumar allt fram yfir 1950. Endurbætur voru gerðar á þeim eftir þörfum. Voru þeir í góðri hirðu og vel um þá gengið. Var malbikið á þeim t.d. endurnýjað vorið 1943 og girðingar endurbættar. Tennisleikmenn unnu að mestu að viðgerð vallanna í sjálfböðavinnu, en malbikunin var framkvæmd af Reykjavíkurbæ. Aukinn áhugi virtist koma fram 1943 og 1944 og vonuðu forráðamenn félagsins að áframhald yrði á þeim áhuga. Sú varð ekki raunin því áhuginn fjaraði smám saman út þegar nálgast aldarmiðjuna. Sömuleiðis urðu vellirnir vanrækslu að bráð snemma á sjötta áratugnum og um 1955 eru dagar íþróttarinnar á vettvangi ÍR með öllu taldir. Lífdagar tennis hjá ÍR urðu því ekki nema um hálfur mannsaldur á þess tíma mælikvarða eða um þrír áratugir.